

Kendi ışığını arayan bir ressam

Seray Şahinler

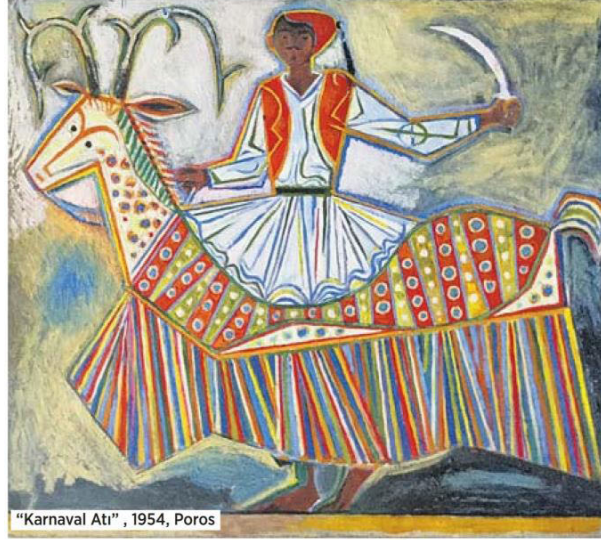
Istanbul şu sıralar sanat tarihinin önemli ressamlarından biriyle ilk kez tanışmanın heyecanını yaşıyor... Meşher, Britanyalı ressam ve tasarımcı John Craxton'ın eserlerini sanatseverlerle buluşturuyor. "John Craxton, Işığın Peşinde", 2009'da hayata veda eden sanatçının Türkiye'deki ilk kişisel sergisi. Craxton'ın arkadaşı Ian Collins'in küratörlüğünü üstlendiği sergi, onun uzun kariyerine yayılan eserlerinden bir seçki sunuyor. Fakat her şeyden önce yaşadığı

“Britanyalı sanatçı John Craxton'ın Türkiye'de ilk kez düzenlenen sergisi ‘Işığın Peşinde’ sanatçının hayata bakışıyla sanatını buluşturan işleri sunuyor. Küratör Ian Collins'in deyişiyle, John Craxton keyfin resmini çizmiş bir ressam

anı iskalamadan kayıt altına alan, çok yönlü bir ressamı tanıtıyor. Sergide çeşitli koleksiyonlardan ödünç alınan eserlerin yanı sıra John Craxton Estate'ten sonra en fazla sayıda Craxton eserine sahip olan Ömer Koç Koleksiyonu'ndan 44 eser var.

Uçsuz bucaksız mavilik

Ian Collins'ten öğrendiğimize göre hayattan keyif almaya çalışan, kaygısız, hesapsız, ânin tadını çıkararak ve hayatı olduğu gibi kabul eden bir sanatçı John Craxton. 1922'de İngiltere'de dünyaya gelmiş. Çizmek ve resmetmek dışında hiçbir şey yapmamaya yemin etmiş. Girdiği hiçbir sınavı geçememiş fakat yeteneğinin yanında şans yaver gidince lütuflarla dolu bir hayat serilmiş önüne... Collins'in deyişiyle keyfin resmini çizmiş ve keyifle yaşamış bir ressamla karşı karşıyayız. Ailesinin henüz küçük yaşlarda verdiği "Hayatta ne yaparsan yap karar senin, her zaman mutlu ol" nasihatini ona bu gücü vermiş olmalı. Meraki ve bitmek bilmeyen arayışı, 'karanlık, soğuk ve bağnaz' olarak nitelendirdiği İngiltere'den

"Karnaval Atı", 1954, Poros

kopuşuna neden olmuş. Ve Craxton 'bir rengin peşinde' soluğu Akdeniz ile Ege'de almış. İngiltere'de yaptığı 'karanlık' resimler rengini uçsuz bucaksız maviliklere bırakmış...

Sergide anıtsal bir duvar halısı, tablolar, çizimler, baskılar, kitap tasarımları ve kişisel eşyalar dahil olmak üzere Craxton'ın geniş yelpazesinden 200'e yakın eseri var. 1940'lı yıllarda savaş zamanının karanlığından aydınlığa ve tek renkten parlak renklere doğru ilerleyen keyif dolu ve yaratıcı yaşamından izler görüyoruz. Çok yönlü bir sanatçı John Craxton. Meşher'in iki katına yayılan sergide ressamın tabloları, portreleri, fotoğrafları hatta kostümlerini tasarladığı operalardan görüntüler dahi var. Erken dönemlerinde Picasso, Miro'dan etkilenen Craxton'ın Yunanistan ile Türkiye gezilerinden kaynaklanan Ege kültürü ve manzarasına duyduğu sevgi, yetişkinlik dönemindeki çalışmalarını da şekillendiriyor. Kendini 'Ege cennetini' tanımlayan bir 'Arkadyalı' olarak görüyor. Renklerle oluşturduğu güçlü kompozisyonlar, ince ve son derece kişisel bir sembolizmin yanı sıra güneşin altındaki duyuşsal bir yaşamı da yansıtıyor. Birçok tabloda ışığın kullanımı ve ışık kırılmalarının yarattığı yanlısamlar ön planda.

50 yılı Osmanlı stüdyosunda

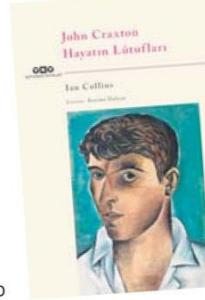
Craxton, 50 yıl boyunca en iyi eserlerinin çoğunu memleketi olarak benimsediği Girit'in Hanya şehrindeki Osmanlı'dan kalma bir stüdyoda üretmiş. Hayatındaki onlarca 'ünlü figüre' karşın denizciler,

çobanlar, taverna ve kafelerdeki arkadaşları gibi sıradan insanları resmetmeyi tercih etmiş. Bazı tablolar özellikle bir deniz günlüğü tadında. Hayata bakışı sanatına da yansımış. Yarım bıraktığı, akibeti bilinmeyen tabloları, Collins tarafından atölyesinde tesadüfen rulo hâlde bulunmuş tablosu, Lucien Freud ile maceralı dostlukları, Picasso'yu görme hayaliyle bir balıkçı

teknesine atlayıp gümrüğe yakalandığı anlar, Ege'deki balıkçılarla dostluğu... Hepsi ilk kez tanıştığınız bir ressamın yaşam öyküsü hakkında yeterli ve önemli ipuçlarına sahip.

Güneye sevdalı John Craxton'ın yolu İstanbul'a da düşmüş elbette. İstanbul seyahatlerinde özellikle Bizans mozaiklerinden ve Ayasofya'dan çok etkilenmiş. Troya'dan Efes'e kadar Türkiye'nin Ege kıyıları boyunca seyahat eden Craxton'ın tutkulu olduğu konular antik yerleşim yerlerinden geleneksel mutfığa kadar yer buluyor. Yaşamayı, hayattan zevk almayı, umursamamayı, doya doya yaşamayı benimsemiş bir sanatçı belli ki. Hayatın ona verdiklerini o da resimleriyle sanatseverlere geri vermiş. Renk, figür, desen tercihlerindeki 'denemeye değer' yaklaşımı ve eserlerindeki hümanizma yaşama bakışını da en yalın hâliyle aktarıyor.

"Işığın Peşinde" kendi sesini arayanları da John Craxton'ın öyküsüne ortak olmaya davet ediyor. Sergi 23 Temmuz'a kadar ziyarete açık olacak.

Ian Collins'in kaleme aldığı biyografi kitabının Türkçe çevirisi Yapı Kredi Yayınları tarafından "John Craxton: Hayatın Lütufları" başlığıyla yayımlandı.

John Craxton